

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **I. G.**, ev. č. X, st. přísl. X
v ČR pobytem X
adresa pro doručování: X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 31. 1. 2022, č. j. OAM-1004/ZA-ZA10-ZA06-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 31. 1. 2022, č. j. OAM-1004/ZA-ZA10-ZA06-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žaloba

- 2. Žalobce namítal, že rozhodnutím žalovaného byl zkrácen na svých právech, neboť žalovaný nesprávně vyhodnotil jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako

zjevně nedůvodnou. Namítal, že žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, v důsledku čehož nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a proto výrok o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu nemá oporu ve správním spisu. Žalobce dále namítal, že výrok zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné nemá dostatečnou oporu ve správním spise.

3. Žalobce uvedl relevantní skutečnosti, které svědčí tomu, že by v zemi původu mohl čelit nebezpečí vážné újmy v důsledku jednání soukromých osob. Žalobce uvedl, že má obavu, že ho v zemi původu budou pronásledovat lidi, od kterých si půjčil peníze (žalobce zde odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2015, č.j. 5 Azs 50/2014).
4. Žalobce dále namítal, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nepracuje prakticky s žádnými informacemi o zemi původu. Jediným podkladem pro vydání rozhodnutí je hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu z roku 2021, přičemž žalovaný odkazuje pouze na zcela obecné informace, které nijak nesouvisí s důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Z tohoto důvodu ji žalobce považuje za neobjektivní a nedostatečnou pro řádné zjištění skutkového stavu.
5. Žalobce tedy poskytl žalovanému věrohodnou výpověď a skutečnosti jim uvedené mohou být relevantním podkladem pro udělení azylu. Žalovaný se však s jeho tvrzeními nevypořádal. Toliko odkázal na skutečnost, že měl možnost vyhledat ochranu v zemi původu.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný především uvedl obdobné skutečnosti jako v napadeném rozhodnutí a navrhnul zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
8. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
9. Napadené rozhodnutí je založeno na uplatnění § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, podle nichž se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

10. Východiska citovaného § 16 odst. 2 zákona o azylu spočívají na pojmu „bezpečná země původu“ vymezeném v § 2 odst. 1 písm. k) zákona. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se za bezpečnou zemi původu považuje stát, jehož je cizinec státním občanem, (1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) který jeho občané neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, (3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a (4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.
11. Obecně se za „bezpečnou zemi původu“ považuje takový stát, jenž dodržuje mezinárodní závazky a v souladu s nimi nepodrobuje své občany takovému zacházení, jež by mohlo být v jiných státech považováno za relevantní pro udělení azylu. Evropská praxe pak presumuje, že občany pocházejících z bezpečných zemí původu nelze bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu – specifickým prvkem uvedené praxe je tedy nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany, ale toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Na druhou stranu však není vyloučeno, aby v azylovém řízení konkrétní osoba prokázala opak, tedy že v jejím případě ze strany domovského státu k porušování mezinárodních azylových zásad dochází.
12. Podle § 2 bodu 7 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, Česká republika považuje Gruzii za bezpečnou zemi původu, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
13. Žalovaný byl proto v přezkoumávané věci pro závěr o zamítnutí žádosti žalobce s ohledem na její zjevnou nedůvodnost povinen dle § 16 odst. 2 zákona o azylu v zásadě toliko prokázat, že Gruzii lze považovat za bezpečnou zemi původu. Vzhledem k tomu, že však prováděcí vyhláška k zákonu uvedenou zemi výslovně zmiňuje ve svém § 2 bodu 7, byla jeho procesní situace o to jednodušší, že nemusel zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování splnění podmínek bezpečnosti Gruzie, jako země původu. Žalovaný však přesto nad rámec své činnosti provedl i důkaz zprávou Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu stav říjen 2021, přičemž z ní ověřil, že situace v zemi žalobce nedoznala změn, jež by mohly svědčit o zhoršení situace jejích občanů ve vztahu k azylovému právu. Tím své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu splnil, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela z Abcházie nebo Jižní Osetie v Gruzii. Žalobce totiž pobýval ve vesnici Kvemo Sobisi v okrese Gori, která je vzdálena asi 15 km od Gori a 3 km od Jižní Osetie, avšak vesnice je pod kontrolou centrální gruzínské vlády. K námitce žalobce ohledně aktuálnosti podkladů rozhodnutí lze odkázat i na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č.j. 45 Az 21/2016-55 (publikováno pod č. 3714/2018 Sb. NSS) podle něhož zastaralost zpráv o zemi původu nelze posuzovat pouze na základě data vydání takové zprávy. Zastaralá je pak taková zpráva, jež obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím využitím již nejsou aktuální, neboť situace popsaná ve zprávě se změnila. To se v posuzovaném případě nestalo a žalobce to ani netvrdil.

14. Jedinou otázkou tedy je, zda žalobce prokázal, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Soud v této souvislosti předně odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, či rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 – 32), z níž vyplývá, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Břemeno tvrzení stíhá žadatele o udělení mezinárodní ochrany a správní orgán tedy nemá povinnost hodnotit v řízení jiné skutečnosti než ty, které uvádí žadatel, či za něj azylově relevantní důvody dokonce domýšlet. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. V pohovoru a žádosti žalobce zejména uvedl, že ve vlasti má dluh u soukromých osob, který vznikl z jeho podnikání. Nyní jim dluží 100 000 Iari. Žalobce nemá možnost, jak jim dluh splatit, tak má obavu, aby mu věřitelé neublížili. Věřitelé mu začali slovně vyhrožovat, a proto odjel do Polska. V Gruzii není práce a tak dluh nemohl splácet. Věřitelé mu začali slovně vyhrožovat a dali mu lhůtu k zaplacení do konce roku. Výhrůžky ani napadení ze strany věřitelů žalobce nikomu neoznámil, neboť tito lidé jsou rodinnými příslušníky policistů. Všichni dodavatelé pochází z Gori. Nemělo by to cenu. Své problémy neoznámil na nadřízený orgán policie, jediná cesta je peníze vrátit. V zemi původu neměl žádné potíže s policií nebo státními orgány. V zemi původu neměl ani potíže kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Žalobce dále uvedl, že měl v Polsku infarkt. V současné době je zdrav a jiné zdravotní potíže nemá, toliko užívá léky, které mu v Gruzii předepsali.
15. Žalobcem tvrzený důvod jeho žádosti o azyl tedy spočívá v tom, že mu mělo být vyhrožováno ze strany soukromých osob, jeho věřitelů. Žalobce v Gruzii neměl žádné problémy se státními orgány. V posuzované věci je zároveň nesporné, že žalobce se žádného zastání ze strany státních orgánů vůbec nedomáhal. Jako vysvětlení, proč se na ně neobrátil, žalobce uvedl, že se jedná o rodinné příslušníky policistů. Na nadřízený orgán se pak neobrátil z důvodu toho, že peníze musí vrátit. Jediná cesta je dlužné peníze vrátit.
16. Soud k věci dále uvádí, že obavy žalobce spadají pod hledání ochrany před útoky soukromých osob. Touto otázkou se již Nejvyšší správní soud mnohokrát ve své judikatuře zabýval. U soukromých osob jako původců vážné újmy musí k samotné hrozbě vážné újmy přistoupit také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před těmito soukromými osobami (viz rozsudky NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, nebo ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za vážnou újmu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický a právní systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36). Možnosti se domoci ochrany v Gruzii se zabýval

Nejvyšší správní soud ve svém nedávném rozsudku ze dne 13. 5. 2021, č.j. 9 Azs 17/2021-45 v něm mj. uvedl: „Žalovaný se možností obrátit se v případě výhrůžek na státní orgány v Gruzii zabýval na straně čtvrté napadeného rozhodnutí, kde uvedl, že stěžovatel měl v případě obavy z jednání soukromých osob možnost využít právní prostředky, které mu k tomu dává země původu. Tento závěr založil na Informaci MZV ČR ze dne 2. 1. 2018, č. j. 123496/2017- LPTP, podle níž má v Gruzii každý, kdo se cítí poškozen trestnou činností, možnost obrátit se na policii. Efektivita policejního vyšetřování je stejně jako v členských státech EU ovlivněna mnoha faktory, nelze ale říci, že by byla méně či více efektivní v porovnání s ostatními zeměmi. Dále je v této zprávě uvedeno, že lze v případě nelegální činnosti policie či její nečinnosti podat stížnost na Generální inspekci policie. V případě nelegální činnosti prokuratury je možné podat stížnost na Generální inspekci Hlavní prokuratury. Příslušníci policie jsou vyšetřováni stejně jako kterýkoli jiný občan země. Žalovaný tak ohledně možnosti obrátit se na gruzínské státní orgány dospěl k závěru, že v Gruzii existuje účinná policejní ochrana.“ K obdobnému závěru ohledně situace v Gruzii dospěl NSS i v usnesení ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, kde v případě žadatele, který taktéž nevyhledal žádnou pomoc v souvislosti s tvrzenou šikanou od státních orgánů, v bodě [11] konstatoval: „Nadto lze ze zpráv vyčíst mírné zlepšení situace v Gruzii v otázce zachování osobních svobod, v nezávislém soudním procesu, politické pluralitě. Ze zpráv dále plyne, že v zemi funguje i možnost uplatnění práv občana na různých úrovních, vč. odvolání a přezkumu. Je možné se reálně domáhat prověření postupů policie, v zemi má rovněž poměrně silné postavení veřejný ochránce práv.“ Tento závěr potvrzují i další rozhodnutí NSS (srov. usnesení ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs 226/2018 - 27, ze dne 16. 4. 2020, č. j. 5 Azs 239/2019 - 56, nejnověji pak rozhodnutí NSS ze dne 1. 9. 2022, č.j. 3 Azs 105/2021, ze dne 9. 11. 2022, č. j. 6 Azs 348/2021-20 a ze dne 18. 10. 2022, č.j. 7 Azs 207/2022-39). Žalobce měl tedy možnost se v zemi původu obrátit na státní orgány, přičemž této možnosti nevyužil. Soud tedy neshledal, že by z informací sdělených žalobcem v rámci správního řízení plynuly jakékoli objektivní důvody, pro něž by se mohl domnívat, že mu gruzínské státní orgány v jeho případě odmítnou pomoc poskytnout, a pro něž by tedy nebylo možné Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Obavám z takového postupu státních orgánů nenasvědčují ani aktuální zprávy hodnotící situaci v Gruzii obstarané žalovaným. Napadené rozhodnutí tak bylo vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci a žalovaný řádně odůvodnil svůj závěr, proč je žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany zjevně nedůvodná [§ 16 odst. 2 zákona o azylu].

V. Závěr a náklady řízení

17. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
18. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 29. listopadu 2023

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce